

Lucifer

Uit: 'Lampje' van Annet Schaap.

Een eiland dat nog een beetje vastzit aan het vaste land, als een losse tand aan een draadje, heet een schiereiland. Op dit schiereiland staat een vuurtoren, een hoge grijze, die 's nachts zijn licht rond laat gaan over de kleine stad aan zee. Zo zorgt hij ervoor dat de schepen zich niet te pletter varen op de rots, die daar zo onhandig ligt in het midden van de baai. Zo zorgt hij ervoor dat de nacht wat minder donker lijkt en het grote land, de wijde zee wat minder groot en wijd.

In het huis naast de toren woont de vuurtorenwachter Augustus met zijn dochter. Een klein tuintje hebben ze en een rotsig strandje, waar altijd wel wat aanspoelt. Vroeger zaten ze daar vaak de hele avond, terwijl het licht ver boven hun hoofd in het rond draaide. Dan maakte Augustus een vuurtje en uit de haven kwamen bootjes aangevaren met piraten erin. Die kwamen dan om het vuur zitten, aten geroosterde vis en zongen de hele nacht. Drink- en vreet-liedjes zongen ze, droevige verlangliedjes, maar ook hele verschrikkelijke, over de Geheimen van de Zee, waar het meisje tegelijk bang en blij van werd en dan meestal bij haar moeder op schoot kroop.

Maar nu komen er nooit meer piraten, en vuurtjes maakt haar vader ook niet meer.

Als het schemert moet het licht al branden. Het meisje steekt het altijd aan. Iedere avond klimt ze de eenenzestig treden op, maakt een roestig deurtje in de lenskap open, ontsteekt de pit, draait het mechaniek op dat de lens in het rond laat draaien, doet het deurtje dicht en klaar.

Het was zwaar werk toen ze nog kleiner was, maar nu zijn haar armen sterk geworden en haar benen klimmen makkelijk de treden op en af, twee keer per dag. Drie keer als ze de lucifers vergeet. Dat gebeurt soms, en dan moppert haar vader.

'Het wordt al donker en het licht is nog niet aan! Wat als er een schip verdwaalt, kind, wat als het op de rotsen loopt en het is mijn schuld, of eigenlijk de jouwe. Schiet op, naar boven! Zal ik maar zelf? Ik zal wel zelf...'

Hij komt al half overeind.

'Ik ga toch al,' mompelt het meisje, en ze grijpt de lucifers uit het laatje. Het doosje rammelt zacht, er zit er nog maar eentje in.

Morgen lucifers kopen, denkt ze. Onthouden.

Onthouden is moeilijk, vindt het meisje. Er zit altijd zoveel in haar hoofd: liedjes, verhalen, dingen die ze moet leren, dingen die ze wil vergeten maar die toch steeds terugkomen. Als ze iets moet onthouden vergeet ze het vaak, en wat ze wil vergeten onthoudt ze maar telkens.

Ze verzint een trucje terwijl ze de treden op klimt. Wat moest ze ook alweer onthouden? O ja, lucifers. In gedachten pakt ze een doosje vol en legt dat op een tafeltje in het midden van haar hoofd. Met een klein lampje erbij dat op het doosje schijnt, dan is dat morgenochtend het eerste wat ze ziet als ze wakker wordt. Hoopt ze. Wat voor lampje? Van groen email met een afgesleten gouden randje. Haar moeder had vroeger zo'n lampje bij haar bed. Dat is dan weer iets wat ze eigenlijk wil vergeten. Bedenk een ander lampje, Lampje, zegt ze tegen zichzelf. Want Lampje is ook haar naam.

Eigenlijk heet ze Emilia. Maar dat was ook haar moeders naam geweest. En vroeger vond haar vader het lastig dat er altijd twee mensen opkeken als hij riep en later wilde hij de naam nooit meer horen. Dus noemt hij haar Lampje.

'Maar een licht ben je niet, Lampje,' zegt hij altijd, als ze iets vergeet of ergens over struikelt, en meestal met hete soep of zo.

Lampje klimt naar boven met de laatste lucifer. Ze moet heel voorzichtig zijn, hij mag niet uitgaan voor het licht aan is, want dan... Scheepswrakken en een boze vader. Wat erger zou zijn, weet ze niet.

Ze draait de pit wat op en maakt hem een beetje pluizig, zodat hij goed vlam kan vatten. Dan pakt ze de lucifer uit het doosje en kijkt hem streng aan.

'Doe je best! Ik meen het, hoor! Anders....'

Anders wat? Wat zou een lucifer het allerergste vinden? Uitwaaien? Doormidden gebroken worden? Nee, ze weet het al.

'Anders gooi ik je in zee,' fluistert ze. 'Wordt je zo nat dat je nooit meer zal branden. Tot hij natuurlijk aanspoelt... Ergens op een heet strand en zou opdrogen in de zon en...

'Lampje!' De stem van haar vader klinkt nog steeds hard, al komt hij van eenenzestig treden diep. 'Het licht! NU!

Meestal slaapt hij allang om deze tijd, snurkend in zijn stoel. Maar net vanavond niet. Ze strijkt de lucifer af. Een vonkje van niks. Nog eens. Nu verschijnt er een keurig vlammetje en de geur van zwavel komt mee. Goed zo. Ze maakt een kommetje van haar andere hand en brengt ze samen naar de pit. Toe maar! De vlam aarzelt even en wordt dan groter.

'Vlammetje vlammetje ga het maar doen.

Drink maar traan en vreet maar katoen,'

zingt ze zo een beetje, terwijl ze in het felle licht kijkt. Ze had een beetje een knoop in haar maag, maar die is nu los.

Deurtje dicht, mechaniek opdraaien, klaar.

'*Lucifers, lucifers,*' neuriet ze als ze de treden weer af loopt. Niet vergeten.

Maar ze vergeet het toch.

Lucifer

Close reading les: dieper graven in de tekst.
Tekst uit: Lampje van Annet Schaap.

Sessie 1:
Wat is de
kern?

Sessie 2:
Meer informatie
krijgen.

Sessie 3:
Echt
begrijpen!

Sessie 1: wat zegt de tekst?

Opdracht 1: Wat is de titel van deze tekst?

Opdracht 2: Wat voor soort tekst is dit?

- Weettekst
- Verhaal
- Gedicht
- Instructie

Dit weet ik omdat: _____

Opdracht 3: Wie zijn de hoofdpersonen in deze tekst?

Opdracht 4: Waar gaat deze tekst over in 1 zin? (wie/ wat/ waar/ hoe)

Opdracht 5: Speelt het zich in de toekomst, vroeger of nu af? Waaraan zie je dat?

Lucifer

Close reading les: dieper graven in de tekst.
Tekst uit: Lampje van Annet Schaap.

Sessie 2: hoe wordt het in de tekst gezegd?

Opdracht 1: Moeilijke woorden

Zoek deze woorden in de tekst. Geef ze een **kleurtje** en **bespreek** met je buur.
Wat betekent dit woord in de tekst...

- Schiereiland = _____
- Groen email = _____
- De pit = _____
- Afstrijken = _____

Opdracht 2: Wat is het trucje van het meisje om dingen beter te onthouden?

Opdracht 3: Hoe komt het dat het meisje Lampje is gaan heten?

Opdracht 4:

"Ze had een beetje een knoop in haar maag, maar die is nu los."

Een knoop in je maag kun je hebben wanneer je zenuwachtig bent.

Hoe komt het dat Lampje een knoop in haar mag had, maar dat die nu los is?

Lucifer

Close reading les: dieper graven in de tekst.
Tekst uit: Lampje van Annet Schaap.

Sessie 3: wat is de diepere betekenis van de tekst?

Opdracht 1: Lampje vindt dingen onthouden nogal moeilijk. Wat vergeet jij vaak? En hoe zorg jij dat je dingen onthoudt, zoals Lampje doet met haar trucje?

Opdracht 2: Aan het eind van de tekst staat dat Lampje toch de lucifers vergeet. Hoe gaat het verhaal verder denk jij? Wat gaat er gebeuren? Teken het hieronder in een stripverhaal.

Opdracht 3: Lampje woont in een vuurtoren. Ben jij weleens in een vuurtoren geweest? Bekijk het filmpje over vuurtorens en bespreek samen hoe de mechaniek van het licht werkt.

(Voor de leerkracht: zoekterm YouTube = Shannon van Beek Vuurtorens)